

Fremtidsmat: Plantebasert mat og forbrukerdrevet innovasjon vil være fremtredende i fremtidens innovasjonsarbeid.

Forbrukere og planter styrer fremtiden

Seniorforsker Antje Gonera ved Nofima tror forbrukerdrevet innovasjon blir stadig viktigere.

Marit Haugdahl

marit@dagligvarehandelen.no

Noen lanseringer skal bare skape oppmerksomhet, andre er et oppriktig forsøk på å bedre nordmenns helse, og enkelte lanseringer endrer nordmenns kosthold for alltid – som den første posesuppen (Toro Bergensk fiskesuppe), pizza Grandiosa og den norske tacoen.

Denne uken er hundrevis av nye varer på plass i butikk. De fleste av dem vil ikke lenger være der om få år.

Honnør til Q

– Jeg har gledet meg til lanseringsvinduet, og går alltid på produktraid når jeg reiser til andre land. Jeg smaker, kjøper og prøver selv, forteller seniorforsker i innovasjon ved Nofima, Antje Gonera.

Men samme produkt i ny størrelse eller delt i flere biter – det er ikke innovasjon.

– Det har heldigvis de fleste sluttet å kalle det også – de kaller det produktforbedring eller line extensions. Det er få, store og banebrytende innovasjoner. Salma var en sånn, erkjen-

ner seniorforskeren.

Av landets matprodusenter trekker hun frem innovasjonsarbeidet til Q-Meieriene.

– Q har veldig gode konsepter, fordi de er så brukerrettet. De jobber mye med å involvere forbrukerne i utviklingsarbeidet, og mange forslag havner i produksjon. Jeg vil gi honnør til Q. Flere og flere bedrifter arbeider tettere med forbrukerne. Men jeg tror fortsatt Q er ledende på det i Norge, fremhever Gonera.

Sunnhet er en styrke

– Noen lanserer for å være synlige, selv om man vet at produktet vil forsvinne innen ett år. Lanseringen i seg selv gjør at leverandøren er på kartet, sier Gonera.

Det hjelper likevel å ha en tanke bak.

– De som lykkes, tilbyr gjerne noe mer enn endret emballasje eller en ny smak. De løser et problem, for eksempel å spare tid i matlagingen. Og så er det behov for sunn ernæring. Nordmenn er veldig helsebevisste.

– I praksis også?

– Det man sier og det man gjør, er ikke alltid det samme. Men det styrker innovasjonen om den er sunn. I tillegg

har vi opplevelsesfaktoren, som kanskje ikke er så tydelig i dagligvarebutikken. Den er veldig viktig innenfor lokalmat. Å knytte en opplevelse til gården og hvordan maten lages, bidrar til at man lykkes. Det blir mye mer enn et produkt.

Ikke tenk produkt

En modell som er mye brukt i produktutvikling, heter Doblin.

– «Doblin's 10 types of innovation» sier at man lykkes med innovasjon hvis man tenker andre ting enn produkt. Kanskje det kan være en tjeneste i tillegg, som hjemlevering. Matkassene og Kolonial.no har gjort det ganske bra. Klarer man å knytte sånne ting til et produkt, er sjansen stor for at det vil vare lenger, fremholder Gonera.

I tillegg må man tenke forretningsmodell og hvordan man skal tjene penger, samt hvem man kan samarbeide med.

– Hvis to sterke merker slår seg sammen, betyr det ofte at man får til noe bedre enn man gjør hver for seg, påpeker forskeren.

Planter er hett

Prosess og teknologi kan være et

stort konkurransefortrinn.

– Det ser vi ikke minst på mye av vegetarmaten. Kjøtterstatere har til nå blitt produsert i utlandet, der teknologien er tilgjengelig allerede. Man har begynt i Norge, men da med eksisterende teknologi. Som pølsebakere som også begynner å lage vegetarpølser på det samme produksjonsanlegget, eksemplifiserer hun.

Innovasjonstakten virker spesielt høyt innen vegetar- og veganermat.

– Man snakker om 200 prosent vekst det siste året, men det begynte jo på et veldig lavt nivå. I et av våre forskningsprosjekter arbeider vi for

Spør om fremtidsmaten: Antje Gonera, seniorforsker i innovasjon ved Nofima.

å bruke norskproduserte plante-proteiner til mat. Jeg har tro på at vegetartrenden vil fortsette, både på grunn av helse og klimariktig ernæring. 🛒

Mennesker er vandedyr

– De fleste liker å prøve nye ting, men det er svært vanskelig å endre vaner. Så radikalt nye produkter får det tøft, sier seniorforsker Antje Gonera hos Nofima.

En forbruker sa i en undersøkelse: «Så lenge det ser ut som en kjøttballe, bryr vi oss ikke om hva som er inni den».

– Det svaret tror jeg er betegnende. Og det å få prøve

nyheten i butikk, er viktig.

– Så leverandørene bør satse mer på demo'er?

– Absolutt. Mange vet ikke om nyhetene, og ser ikke etter dem.

– Er norske matprodusenter flinke i produktutvikling?

– Jeg er fra Tyskland. Der synes jeg det både er mer spennende nyheter og et bedre utvalg i hyllene.